

سلسله ساسانیان از آغاز تا فروپاشی

نویسندگان
محمد لاله گانی (سهند)
زهره شیخی

انتشارات فرهوش

۱۴۰۱

سرشناسه : لاله کانی، محمد، ۱۳۶۱-
 عنوان و نام پدیدآور : سلسله ساسانیان از آغاز تا فروپاشی / نویسندگان محمد لاله کانی (سهند)، زهره شیخی.
 مشخصات نشر : تهران: فرهوش، ۱۴۰۱.
 مشخصات ظاهری : ۷۱ ص.
 شابک : 978-622-299-035-0
 وضعیت فهرست نویسی : فیپا
 یادداشت : کتابنامه.
 موضوع : ایران -- تاریخ -- ساسانیان، ۲۲۶ - ۶۵۱ م. Iran -- History -- Sassanids, 226-651
 شناسه افزوده : شیخی، زهره، ۱۳۶۱-
 رده بندی کنگره : DSR۴۰۳
 رده بندی دیویی : ۹۵۵/۰۳
 شماره کتابشناسی ملی : ۸۸۱۵۰۷۴
 اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیپا

این کتاب با کاغذ حمایتی چاپ شده است.

سلسله ساسانیان از آغاز تا فروپاشی
 نویسندگان: محمد لاله کانی (سهند)، زهره شیخی

ناظر فنی: نرگس عباسی
 صفحه آرا: اکرم ملک نژاد
 طراح جلد: عاطفه انتظاری
 نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۱
 شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۹۹-۰۳۵-۰
 قیمت: ۴۰۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص و محفوظ ناشر است.

آدرس : میدان انقلاب، خیابان کارگر شمالی، پلاک ۱۱۶۶، ساختمان سامان، طبقه پنجم، واحد ۵۰۴

انتشارات: ۰۹۱۰۷۸۹۲۷۴۷ - ۶۶۹۳۱۶۶۹ دبیرخانه: ۶۶۹۱۱۷۲۶

www.farhoosh-pub.com

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۱۳	آغاز قدرت‌گیری ساسانیان
۱۵	اول: اردشیر اول (ارت خستر)
۱۷	دوم: شاپور اول (شاه پوهر)
۱۹	سوم: هرمزد اول (اَنوهرمزد)
۱۹	چهارم: بهرام اول (وره ران)
۲۰	پنجم: بهرام دوم (وره ران)
۲۱	ششم: بهرام سوم (وره ران)
۲۱	هفتم: نرسی (نرسه)
۲۲	هشتم: هرمزد دوم (اَنوهرمزد)
۲۲	نهم: آذر نرسی (آذر نرسه)
۲۲	دهم: شاپور دوم بزرگ (شاه پوهر)
۲۴	یازدهم: اردشیر دوم (ارت خستر) تا قباد اول (کول)
۲۶	بیست و یکم: خسرو انوشیروان
۲۸	بیست و دوم: هرمزد چهارم
۲۸	بیست و سوم: خسرو دوم
۳۰	بیست و چهارم: شیرویه یا قباد دوم
۳۲	بیست و پنجم: اردشیر سوم (ارت خستر)
۳۳	بیست و ششم تا سی و چهارم: دوران هرج و مرج سلسله ساسانی
۳۳	سی و پنجم: یزگرد سوم (یزدکرت)
۳۵	ورود اعراب و وضعیت ایران در سلسله ساسانیان
۳۵	جنگ ذوقار
۳۶	جنگ زنجیر
۳۶	جنگ پل یا جسر
۳۷	جنگ قادسیه و تصرف مدائن

۳۷	جنگ جلولا
۳۷	جنگ نهاوند
۳۹	دین در دوره ساسانیان
۴۳	اوضاع اجتماعی سلسله ساسانیان
۴۵	طبقه‌ی روحانیون (آثروئن)
۴۷	طبقه سپاه و سپاهیان
۴۹	طبقه‌ی دبیران و کاتبان
۵۰	توده‌ی ملت
۵۳	اوضاع اقتصادی سلسله ساسانیان
۵۷	تجارت و صنعت دوره سلسله ساسانیان
۶۱	ادبیات و هنر در دوره ساسانیان
۶۱	نقاشی
۶۱	شعر
۶۱	موسیقی
۶۲	اول - زبان‌های ایران قدیم از این قرار بوده:
۶۲	دوم - خطوط
۶۳	بخش سوم: دلایل فروپاشی سلسله ساسانیان
۶۵	ضعف و فساد اداری
۶۶	فساد روحانیون زرتشتی
۶۷	اختلاف و تفرقه بین حکام و اشراف
۶۸	به تخت نشستن شاهان ضعیف
۷۱	فهرست منابع

مقدمه

بعضی بر این باورند که تاریخ، دانشی صرفاً نقلی است و آن را تنها روایتی از گذشتگان می‌پندارند که به ما ارث رسیده است. البته این تصور نابه‌جا نیست ولی تاریخ در همین اخبار و روایات خلاصه نمی‌شود فقط با آن‌ها پی‌ریزی می‌گردد. فایده تاریخ را بسیاری پندگیری و عبرت‌آموزی آن دانسته‌اند و پند و عبرت میسر نمی‌شود مگر برای انسان‌های خردمند و فرهیخته.

اگر با دیده عقل و خرد به همین نقل‌قول‌ها و اخباری که از اتفاقات گذشته به ما رسیده است بنگریم و آن را تحلیل و بررسی کنیم خواهیم دریافت که چه گنجینه‌ای در اختیار داریم و می‌توانیم از آنچه نتایج ژرفی بگیریم. و این نتایج همان هدف علمی تاریخ است.

مگر نه اینکه فکر کردن، مرتب کردن معلومات است برای کشف مجهولی؛

با این توصیف آیا تاریخ جز علوم عقلی نیست؟

تاریخ عصاره تمدن بشری است!

جوامع با این عصاره که همان انباشت تجارب خویش است مدعی فرهنگ می‌گردند. تاریخ مقدمه ایست برای اندیشیدن و خردورزی جمعی، جامعه‌ای که اطلاعات بیشتری از گذشته در اختیار دارد حال را بهتر درک می‌کند. نیازهای امروزش را بهتر می‌شناسد و مرتکب اشتباهات پیشین نمی‌گردد و با دانایی خویش برنامه‌ریزی دقیق‌تری می‌کند برای فتح فرداها.

این علم اکسیری است که مس وجود جوامع سرگشته را زر می‌کند. جوامعی که حافظه بلندمدتی ندارند محکوم به روزمرگی می‌گردند و این اعتمادبه‌نفس را پیدا نمی‌کنند که می‌توانند آن‌ها هم تاریخ‌ساز باشند و می‌توانند آینده‌ای را رقم بزنند؛ و این جوامع همان صاحبان فرهنگ‌های مغلوب هستند و محکوم به فنا می‌گردند، چراکه همه‌ی ایدئولوژی‌ها و فرهنگ‌های غالب نشأت گرفته از تاریخی پویا هستند و در یک نگاه کلی به نتایج عملکرد پیشینیان و تأمل به نتایج آن می‌توان به شایست و ناشایست پی برد که شایست و ناشایست همان زیربنای اخلاق را می‌سازد زیرا که تاریخ جدال همیشگی خیر و شر است و تمیز دادن این دو از یکدیگر وظیفه‌ی اصلی و بنیادین نوع بشر است و بی‌حکمت نیست که فردوسی در ابتدای اثر جاویدش شاهنامه که همانا تاریخ ایست تحلیلی در ستایش خرد می‌فرماید:

کنون ای خردمند ارج خرد	بدین جایگه گفتن اندر خورد
کنون تا چه داری بی‌ساز از خرد	که گوش نیوشنده زو برخورد
خرد بهتر از هر چه ایزد به داد	ستایش خرد را به از راه داد
خرد رهنمای و خرد دلگشای	خرد هست گیرد به هر دو سرای
ازو شادمانی و زویت غمیت	و زویت فزونگی و زویت کمیست
کسی کو خرد را ندارد ز پیش	دلش گردد از کرده خویش ریش!
از او یسی به هر دو سرای ارجمند	گسیسته خرد پای دارد به بنسد!

در این تألیف سلسله شاهنشاهی ساسانیان از بدو تأسیس تا سقوط و ضعف این سلسله پرداخته‌ایم و همچنین روابط سیاسی و اقتصادی و اجتماعی و ادبیات و هنر مورد بحث و مطالعه و بررسی قرار داده‌ایم و به علل سقوط و ضعف این سلسله پرداخته‌ایم.

در اینجا وظیفه خود می‌دانیم که در این تألیف از اساتید فرزانه و خردمند خود که حق بسیاری بر گردن ما دارند تشکر و قدردانی کنیم:

سرکار خانم دکتر ادیسی آرمی در دانشگاه پیام نور استان البرز، جناب دکتر محمود سید در دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی، جناب استاد کورش جعفری و جناب استاد افشین

رفیعی داشته باشیم و اعضای انجمن علمی تاریخ دانشگاه پیام نور استان البرز، کمال تشکر و قدردانی را داشته باشیم و نیز یاری می‌کنیم از آن‌هایی که در انجمن علمی تاریخ دانشگاه پیام نور مرکز البرز که ما را در این سال‌ها یاری کرده‌اند.

به امید آن‌که در این تألیف همه‌ی مردم دنیا به پیرامون خود خردمندانه بنگرند.
(اقتباس‌شده از نشریه فره)

به امید فرداهایی بهتر برای ایران عزیزمان

محمد لاله کانی (سپهند)

زهره شیخی

www.ketab.ir